

OUR LIFE

НАШЕ ЖИТТЯ

1947

Петро Андрусів

Ч. 5. РІК V. ФИЛАДЕЛФИЯ, ПА., ТРАВЕНЬ, 1948.

ЦІНА 20 ЦЕНТІВ

PHILADELPHIA, PA., MAY, 1948. VOL. V, No. 5.

ХРИСТОС ВОСКРЕС

Христос Воскрес! Христос Воскрес!

Зборов і смерть і підлу злобу,
Сповнилось чудо із чудес
І камінь одвалився од гробу,
І в яснім блеску слави встав
І смертю смерть Христос по-
прав.

І встав Він сильний і могутий
З прапором вільного життя
І кинув сонця світлі лучі
І обнови духа всім в серця,
І став він пострахом тиранам
Що кують правду у кайдани.

Христос Воскрес! Христос Воскрес!

Співаймо пісні гомінкії,
Хай голос лине до небес
І хай славить Христа Месію,
Бо на воскресную подобу
І наша Правда встане з гробу.

Воскресні Правда сторозпята,
Сім літір блеском загорять,
І згинуть Юди і Пилаги,
Мерці повстануть, і узрять
Сліпі воскресше Правди слово,
Окроплене в намулі крові.

Христос Воскрес — співають
дзвони,

Земля і небо золоте —
І гомін лине на загони,
І серце радістю цвіте,
Що із воскресенням Месії
Воскреснуть ділом наші мрії.

Т. К.

НОВА УКРАЇНСЬКА СКРИПАЧКА

В Канаді виринула нова мо-
лода артистична зірка, 18-літня
скрипачка Оля Чучмац.

Вона студіювала музику в
Королівській Консерваторії в
Торонто від 10-ого року життя.
Недавно на музичнім фестива-
лі в Торонто одержала дві пер-
ші нагороди й стипендію. Вона
тепер є солістка Симфонічної
Орхестри Вищих Шкіл у То-
ронто.

ЩЕ Є 847,000 СКИТАЛЬЦІВ

В Головній Квартирі Підго-
товної Комісії ІРО в Женеві о-
цінюють число скитальців в Ев-
ропі на 857,000. З поданого чи-
сла скитальців 179,000 виявили
бажання вернуться до країни
свого походження.

ХРИСТОС ВОСКРЕС

З нагоди-празника Воскресення Христового Головна У-
права Союзу Українок Америки і Редакція Нашого Життя
пересилають усім членкам Союзу Українок в Америці й Ка-
наді, всім українкам на скитальщині й на Рідній Землі, сер-
дечні побажання.

Дай Боже, щоб всі українці, які через поневолення Ук-
раїни були примушені стати вигнанцями на чужині, як най-
скоріше вернулись на визволену Рідну Землю, й щоб на-
ступний Великдень вже святкували у незалежній українській
народній республіці. Христос Воскрес!

ЗЛОЧИННІСТЬ У СОВІТАХ

Часопис "Радянська Україна"
(ч. 283) повідомляє про нара-
ду в прокуратурі ССРСР. На на-
раді виголосив доповідь П. Є-
фемочкін, начальник крими-
нально-судового відділу проку-
ратури ССРСР.

Доповідач підкреслив необ-
хідність посилити боротьбу з
розкраданням державної, гро-
мадської та особистої власнос-
ті, спекуляцією, хабарництвом,
безгосподарністю, розбазарю-
ванням промислових і продо-

вольчих товарів, випуском не-
комплектної продукції, пору-
шенням законів про трудову
дисципліну.

ПРИЇХАЛИ ДО КАНАДИ

До Канади приїхали чотири
українки, Олена Скичко, яка
студіювала в університеті у
Львові, В. Вільшинська з Пе-
ремишля яка вчилася в універ-
ситеті в Мінхені, Надія Ліси-
цька з Полтави й Олена Федо-
ренко із Західної України.

Вони працюють тепер у шпи-
талі в Кінгатор, Онтеріо.

І ПРАВДА ТАК ВОСКРЕСНЕ

Юрба перемогла...
І правда скамяніла,
Понісся крик: "Розпни!"
І руки вмив Пилат...
Ликуює зло.
І на Узгірі Страт
Христос в вінку терновім
Схилив чоло...
"Юдейський цар!"
Юрба ревіла,
Немовби скаженіла,
А Він — всеобіймаюча любов
Біль власний поборов...
Звершилась жертва чиста...
Радіють вороги,
Що правду погребли...
У гробі припечатана
Любов Господня...
І жах обняв весь світ,
І задріжала преісподня...
А в третє рано
Прояснились неба стелі,
І Він, любови Бог
Воскрес у славі.
Устав зпід скелі,
* * *

І правда так воскресне
Із мертвих...
В вінку терновім наш народ
Хилить чоло...
Та не лякаймося жертви,
Щоб побороти зло,
А з вірою в День Воскресення
Йдім до висот...
Наш Третій Ранок —
В соняшній заграві...

Уляна Кравченко.

ФРАНЦІЯ ВИСЕЛЮЄ СОВІТ- СЬКИХ АГЕНТІВ

Французька поліція охорони
території арештувала 11 совіт-
ських громадян, які мали на-
мір видавати газету "Советсь-
кий Патріот", що була заборон-
нена міністерством внутрішніх
справ. Між арештованими є
професор Одинець, редактор
забороненої газети.

У цій справі міністерство
внутрішніх справ комунікує,
що воно мало певність що
"Союз Советських Громадян",
який був розв'язаний 15 груд-
ня, 1947, був відновлений у
формі тайної організації, та
провід організації відбував зі-
брання у різних місцях. Після
ствердження правдивості заки-
дів, арештованих переслухано
та негайно видалено поза межі
Франції, в напрямі совітської
окупаційної зони в Німеччині.

НАШЕ ЖИТТЯ—OUR LIFE

Урядовий орган Союзу Українок Америки, виходить кожного місяця.

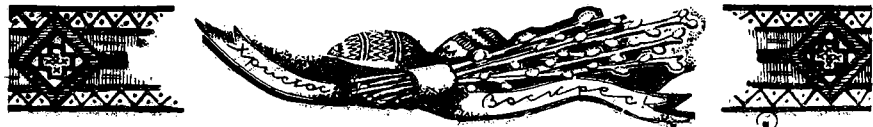
Редакція й адміністрація, 866 Норт 7-ма вул., Філадельфія 23, Па.

Передплата у Злучених Державах \$2.00 річно, на пів року \$1.25. В Канаді \$2.00 річно. Поодинокі числа 20 центів.

Official monthly publication of the Ukrainian National Women's League of America, Inc., 866 North 7th Street, Philadelphia 23, Pa.

Subscription in the United States \$2.00 per year — \$1.25 for 6 months. Subscription in Canada \$2.00 per year. Single copy 20 cents.

Entered as second class matter July 8, 1944, at the Post Office at Philadelphia, Pennsylvania, under the Act of March 3, 1879.

Христос Воскрес!

В історії України бували радісні хвилини, й тоді наш народ зустрічав радісним серцем і душею День Воскресення Ісуса Христа, день перемоги Правди над кривдою.

Якраз у цій місяці минає 100 років від скасування панщини в Галичині. Це була тільки частинка свободи частини української нації, але й ті промінчики волі викликали радість серед українського народу в Галичині. Іван Франко у своїй поемі "Панські Жарти" описав радість народу яка запанувала власне 100 літ тому після скасування панщини.

Тарас Шевченко, який так гаряче боровся за скасування панщини, не дожив того радісного моменту у Великій Україні, радісного Великодня, бо помер перед самим її скасуванням.

Та далеко щасливіше й радісніше сподівався український народ зустрічати Христове Воскресення після розпаду оков ворогів 30 років тому. Бо сподівався що це буде вже Великодне свято, свято перемоги Правди над кривдою, у власній вільній хаті, в незалежній державі, на повній свободі, що вже тоді поміляться на волі невольничі діти, як казав великий пророк України.

Але ясні промінні волі на небі знову затьмарили чорні хмари неволі. На Україну яка встала з гробу тюрми й неволі, до свободи, до оновленого самостійного життя, вдарили ворожі полчища Москви з півночі й Польщі із заходу, й знову закули український народ у старі важкі кайдани.

Після другої світової війни Україна об'єднана під одним дахом московської неволі-тюрми. Безмірно важка неволя України під большевицькою Москвою коштує їй чимало жертв у людях, у крові й усяких добрах. Мабуть жаден народ у світі не заплатив так важко й гірко за втрату своєї національної державності.

Тому й сьогодні ще далі зустрічають українці День Воскресення прибиті й злязані у неволі, серед важких терпінь у закріпавлених кайданах. Чорні хмари немов закрили сьогодні сонце радості, те сонце волі й перемоги Правди, перед народом українським. Колиж прийде край і кінець терпіння України, коли вже знову вернеться до неї воля, радість і щастя, щоб радісно заграли дзвони в день Воскресення?

Так питається в серці своїм українка й українець на рідній землі.

Так питаються наші сестри й брати на скитанні в Західній Європі.

Так питаємось і ми на вільній землі американській.

Але нам не вільно попадати у зневіру, не вільно нам тратити надію, надію на воскресення України з неволі.

Воскрес Христос — воскресне Україна, казали ми у старому краю, й ці слова як клич нашого воскресення, воскресення Правди й Волі, повторім і сьогодні при замовкших дзвонах на Україні, але голосних на вільній американській землі.

Нехай ця віра в перемогу Христової Правди додасть заохоти й сили всьому українському народові — до дальшої боротьби й до остаточної перемоги, щоб відкинути той ворожий камінь, що його давить і тиє, розірвати соромні кайдани й вресіти заспівати на волі —

Христос воскресє із мертвих, смертю смерть поправ, і сущим во гробі живот дарував.

Л-ка.

Гасло роз'єднання

Уже старинні римляни говорили що "через згоду малі речі виростають, а через незгоду найбільші розпадаються", а стара українська приказка каже: "згода буде, незгода руйнує" Також українські козаки говорили й співали щоб "одностайне стати", щоб була "воля і дума єдина"

Так говорить стародавня мудрість народна, але вона не до усіх промовить. Промовить до свідомих, освічених, зрівноважених у думці й праці, але не до несвідомих, відсталих, заскорузливих які завжди ладні підняти гасло роз'єднання, незгоди, розбрату.

При творенні Злучених Держав важко було об'єднати 13 перших стейтів, бо знайшлися були такі галайки які трималися політики "моя хата скраю, я нічого не знаю", але розум, знання й досвід свідомих людей перемиг — і сьогодні є велика, багата й могутня республіка.

А де були б стейти колиб були не об'єдналися в одну державу?! Чи багато були б досягли в дотеперішній історії?

Українці у старім краю вже пізнали, що значить єдність, й тому у праці на еміграції об'єднуються, але ще й серед них покутують рештки "отаманщини", цебто роз'єднання, й оборонці такої "політики" ще знаходять прихильників.

Таксамо бувало й серед українців в Америці й Канаді. Наперед одиниці піднімали гасло роз'єднання, за гаслом йшли "однородці", й переводили діло роз'єднання.

За роз'єднання наше громадянство чимало заплатило й ще далі платитиме за старі провини. Здавалося б що це вже повинно бути доброю наукою щоб ніхто серед нас ані тепер ні в майбутньому гасел роз'єднання не піднімав. Але чи так є насправді?

От пишуть нам що одно товариство хоче відступити від Централі США, значить покинути велику українську жіночу громаду що сягає своєю мережею від Атлантики до Паціфіку, яка своєю гарною патріотичною й культурною працею здобула собі якнайкраще ім'я й славу в Північній і Південній Америці та Європі.

Пишуть що знайшлися одиниці які кажуть що слід триматись приказки "моя хата скраю" — власне тепер, у цей великий момент, коли нам українкам якнайбільше треба єдності, об'єднання, треба "одностайне стати", щоб об'єднати нашу працю й наші зусилля для рятування Рідної Землі з важкої неволі, щоб власними спільними силами подати українському народові поміч якнайбільшу, таку якої наші сестри в неволі, дожидають від сестер на волі.

Так, дуже сумно коли можуть знайтись одиниці які піднімають гасло роз'єднання, а ще сумніше якщо за тими одиницями готові пошкандибати й інші.

Однак цього не повинно бути. Прилюдний голос громадянства повинен не допустити до таких випадів із зорганізованого табору, бо це веде до розбиття й занепаду.

Публична опінія повинна такі вчинки засудити як проти-громадські, не-патріотичні й шкідницькі.

А чейже і в товаристві, чи й у яким гурті, де несвідомі одиниці піднімають гасло роз'єднання, повинні знайтись свідомі громадянки які повинні сказати відверто "блудним сестрам" що вони хотять привести товариство до занедіння й упадку.

Рішучої постави й оборони єдності, а засудження роз'єднання вимагає від нас наша велика національна ідея, наша велика мета, до якої дійдемо лише через щораз то сильнішу організацію, об'єднаними спільними силами.

Л-ка.

ВШАНУВАЛИ ПАМ'ЯТЬ БАСАРАБОВОЇ В АРГЕНТИНІ

В неділю, 29 лютого, відбулися в Буенос Айрес обходи для вшанування пам'яті Ольги Басарабової, заходами Жіночих Секцій при центральних установах. З цієї нагоди в ранішніх годинах в базиліці Найсв. Тайн о. др. В. Ковалик відправив поминальну Панахиду, в якій взяло участь поважне число громадянства, а опісля по-полудні відбулися Жалібні Академії.

Жіноча Секція при Просвіті улаштувала Жалібну Академію

в Народному Домі, де просвітянська громада зійшлась гідно вшанувати пам'ять мучениці за волю України. У програму академії входили виступи жіночого хору та вокального гуртка в супроводі мандолінової оркестри Секції Молоді.

Реферат в українській мові виголосила пані О. Дика і в еспанській мові панна Г. Сокіл. Деклямації виконали Н. Гірик і М. Гук.

По скінченні академії Жіноча Секція відбула своє чергове засідання, на якому обговорено плани дальшої праці.

ЦЕНТРАЛЯ ОДЕРЖАЛА
В КВІТНІ, 1948

Річна вкладка і організаційний фонд:

Відділ		
6 Рочестер	20.00	5.00
7 Акрон, Огайо	20.00	5.00
16 Детройт	20.00	5.00
18 Джемейка, Н. Й.	—	5.00
26 Гемтремк	20.00	" .00
35 Озон Парк	20.00	—
36 Шикаго	20.00	5.00
47 Філадельфія	20.00	5.00
53 Бруклін	20.00	5.00

Пресовий Фонд Нашого Життя

Відділ		
3 Нью Йорк Ситі, збірка	26.00	
6 Рочестер	5.00	
7 Акрон, Огайо	10.00	
16 Детройт	25.00	
18 Джемейка	5.00	
26 Гемтремк	22.00	
43 Вайтстон	5.00	
44 Бостон	10.00	
47 Філадельфія	5.00	
53 Бруклін	10.00	

Ева Кобзар, Нью Йорк Ситі 5.00
 Анна Бойко, Філадельфія 5.00
 А. Королишин, Детройт 3.00
 Катерина Баран Вудсайд 2.00
 По 1.00: Катерина Габрівська,
 Анна Паснак, Марія Мартин.

Видання творів Лесі Українки:

Відділ		
3 Нью Йорк Ситі, збірка	30.50	
Марія Лучка, Детройт	2.00	

Конвенційний Фонд:

Відділ		
6 Рочестер	10.00	
7 Акрон, Огайо	10.00	
16 Детройт	10.00	
21 Бруклін	10.00	
26 Гемтремк	10.00	
45 Манчестер, Н. Г.	10.00	
47 Філадельфія	10.00	
53 Бруклін	10.00	

Резервовий фонд:

Відділ		
16 Детройт	5.00	
21 Бруклін	10.00	
44 Бостон, Масс.	10.00	

На делегаток з Європи:

Відділ		
42 Філадельфія	50.00	

Передплати прислали:

Анна Бодак, Бруклін	6
Анна Біловус, Детройт	6
Текля Шпак, Філадельфія	6
Павл. Кульчицька, Вайтстон	4
А. Шафранська, Маттапан	3
М. Колієник, Вунсакет	3
М. Милянович, Джерзи Ситі	3
М. Сена, Детройт	2
А. Питак, Лонг Айленд Ситі	2
Марія Прокопович, Детройт	2
Катерина Кобаса Гемтремк	2

По 1 передплаті: А. Михайленко, С. Терлецька, С. Кофіла, О. Штогрин, К. Протасевич, М. Огніста, А. Королишин, К. Баран, К. Шемердяк, М. Передак, М. Марусевич, Р. Вецаль, Марія Мартин, К. Олесницька.

Юлія Летнавчин, фін. секр.
 Марія Бабяк, кас.

Делегаток на конвенцію С.У.Ж. і Світовий Український Жіночий Конгрес вже вибрали деякі відділи С.У.Ж. і звідомили про те Централю. Чи Ваш відділ вже вибрав делегаток? Коли ні то зробіть це на найближчих зборах. Щоб делегатки мали на конвенції усі права приписані статутом, відділи мусять виповнити всі свої зобов'язання за три минулі роки. Перечитайте докладно статут С.У.Ж., щоб впевнитись які є ці зобов'язання. Сподіємось що цього року усі відділи С.У.Ж. будуть мати своїх управнених делегаток. Вони рівночасно можуть бути делегатками на С.У.Ж. Конгрес, хоч можна вислати теж делегаток окремо одних на конгрес а других на конвенцію. Не зволікайте з вибором. На днях дістануть відділи потрібні друки до виповнення.

З приємністю й гордістю мусимо підкреслити, що гроші на видання творів Лесі Українки в англійській мові приходять до Централі, хоч спеціальної кампанії в цій справі тепер не ведемо. На особливу увагу й подяку заслуговують відділи 31 і 37 С.У.Ж. в Детройті, бо хоч обидва не надто великі числом, прислали в квітні: 31 відділ 140.00 а 37 відділ 60.00 дол.

Обеднання Українських Жінок на Еміграції (в Німеччині) постановило причинитись до цих видань збіркою жертв між своїми членками на суму 14 тисяч марок. Не маючи можливості цих грошей до нас вислати, вони за ці гроші виготовили прегарні вишивки: блюзочки, малі обрусики з серветками (бридж сетс) і інші речі, й ми цими днями їх одержали. Ці речі підуть на вигравку. Котрий відділ бажає взяти одну або дві речі на вигравку, зволить написати по них до Централі. Гроші з вигравки призначені виключно на видання творів Лесі Українки.

Вирівняйте свою передплату на "Наше Життя", бо часопис мусить мати фонди щоб виходити, а що більше, щоб ми могли продовжувати висилку чисел для скитальців. Дістаємо багато листів подяки, а уривок з одного каже: "Пересилаємо Вам найширшу подяку від усіх нас жінок згуртованих при греко-католицькій церкві в Клягенфурті, за присилання нам часопису, Наше Життя, який є для нас дуже цінний і необхідний. "Наше Життя" цілий час жило й живе серед нас, воно мандрує з рук до рук наших жінок, та на сходах жіночої секції є необхідним, вичерпуючи матеріалом".

В усій нашій жертвенності ми часто забуваємо про зобов'язання які взяли на себе. Передплата є теж наше зобов'язання, коли цілий рік приймаємо газету, хоч за неї не заплатили — помимо упімнень.

За збирання оголошень до Памяткової Книжки, Централь платитиме 20 процент. До відділів С.У.Ж. вислано вже відповідні блянки. Хто хоче зібрати оголошення зволить зголоситись по ці блянки до уряду відділу, або просто до Централі С.У.Ж.

На кошти подорожі делегаток з Європи на Світовий Український Жіночий Конгрес, в жовтні, ц. р. відділ 42 С.У.Ж. у Філадельфії зложив даток 50.00 дол. Віримо що інші відділи підуть його слідами, зложивши свій даток для тієї цілі. Відділові 42 С.У.Ж. складаємо сердечну подяку.

Звертаємо увагу нашим дописувачкам що не будемо поміщувати дописів, коли такі вже були поміщені в інших часописах.
 Екзекутива С.У.Ж.

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ

для усіх членок С.У.Ж., наших скитальців
 і українського громадянства

*бажає

ТОВАРИСТВО ДОЧКИ УКРАЇНИ, ВІДДІЛ 42 С.У.Ж.
 у Філадельфії, Па.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!—ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

ПРИМІРНА ЖЕРТВЕННІСТЬ
 ВІДДІЛІВ С.У.Ж.

Від листопада 1947 філадельфійський Комітет Дня Української Сироти веде збіркову кампанію на будову нового Сиротинця, бо старий Сиротинець св. Василя в Філадельфії, що служив тисячам українських сиріт продовж останніх 35 літ, уже валиться й Впр. Мати Зиновія та її працюючі співробітниці виховниці приневолені містом і стейтом дати сиротам нове приміщення. На заклик згаданого комітету відгукнулась щиро наша суспільність і досі зібрано на будову нового Сиротинця 12,306.45 дол., з того в самій Філадельфії 4,575.68 дол., а в усіх інших містах 7,730.77 дол.

Коли йде про жертвенність відділів наших національних організацій, то беручи під увагу число членів тих організацій, відділи Союзу Українок Америки стоять на першому місці своєю жертвенністю на будову нового Сиротинця. Жертви зложили такі відділи С.У.Ж.:

Відділ 42 Філадельфія	150.00
Відділ 41 Філадельфія	56.00
Відділ 3 Нью Йорк, Н. Й.	54.00
Відділ 52 Філадельфія	50.00
Відділ 10 Оліфант, Па.	31.00
Відділ 37-Детройт, Міш.	25.00
Відділ 59 Болтимор	15.00
Відділ 48 Філадельфія	10.00
Окружна Рада, Філа.	10.00

Разом 401.00

Крім того членки С.У.Ж. жертвували багато в збірках на повищу ціль в їхніх парохіях, церквах і інших товариствах.

З приємністю підкреслюємо цю жертвенність членок С.У.Ж. та ставимо її за приклад для нашого громадянства.

Впр. Мати Зиновія і СС. Василіянки, що ведуть Сиротинець, та Комітет Дня Української Сироти, що веде збіркову кампанію отсим складають щирю подяку за жертвенність відділів і членок С.У.Ж. в імені всіх сиріт, що користають з тієї жертвенності.

Б. Катамай,
 голова комітету.

ДО ВІДДІЛІВ С.У.Ж.

Просимо вислати одіж і взуття на нижче подану адресу бо скитальці дуже а дуже потребують. Позбирайте всі речі які вже ніхто в родині не може носити й вишліть до складу де Жіноча Секція опакує для висилки до Європи.

Unitarian Collection Warehouse
 Ukrainian Relief

31 E. 35th St., New York 16, N.Y.

Людмила Коваленко — авторка драми „Домаха”

Народилась вона 27 вересня, 1898 року. Батьки її, як і вся тодішня інтелігенція, були віддані громадській і політичній праці, а тому батька часто звільняли з праці і приходилось часто її змінити. З учителя переходить на завідувача і-дальні для бідних, із цього по-сту на робітника в заводі і т. д., а що сім'я була велика, дітей восьмеро, то приходилось важко працювати не тільки батькові, а й матері, щоб усім дати раду та ще й освіту. До речі, крім старшої дочки ніхто з численної родини не дожив зрілого віку.

Після довгих поневірянь вкінці батько влаштувався на працю в кооперації, а пізніше в Державнім Банку, у відділі для кооперації, й матеріальні справи родини покращали.

Закінчивши 8 клас гімназії Людмила Коваленко вступила на вищі жіночі курси в Одесі, на історично-філологічний факультет. Це було саме в перший рік першої світової війни, 1914 р.

Вся країна живе під знаком війни й помічі салдатам. Молода курсистка починає у вечорі працювати в евакуаційнім лазареті, де знайомиться з групою молоді, що мала велике значення в її житті. Молодь та жила й гуртувалась коло невеличкого дому на Жалінській вулиці, власник якого, давній українець, друг Леонтовича й Антоновича, помер від туберкульозу рота, якою заразився в тюрмі в 1905 р. Пізніше стало ясно, що українське середовище, після смерті власника дому набірає характеру загального російського революційного підпілля, де ес-ери сваряться з ес-деками, покищо об'єднані спільною ненавистю до царату. Але спершу Людмила Коваленко бачить у своїх друзях тільки ідеальні риси борців за народ і волю.

В 1915 р. курси й університет перевозять, подальше від воєнних дій, а звідти в 1916 році вона їде як сестра на фронт, хоч товариші українці не похваляють цього. Вони стоять на тому, що для України краще поразка Росії.

На фронті вона попадає в Румунію, де переживає страшний відступ підчас прориву німців біля Фаншан. Після того вертається вона додому, де застає матір хвору з жури й неспокою про долю дочки. Побувши дома до видужання матері, дівчина їде знову продовжувати науку аж до часу, коли в 1917 р. вибухає революція.

Перші радості, що прийшла “велика безкровна революція” Усі вірять у прекрасні слова, але дедалі починається партійна і національна диференція. Всі “жалінські” друзі стають по боці роейських соціалістів, а частина пізніше переходить на бік большевиків. Дружня група розділюється на купки ворогів. Але для всіх спільне одне: ненависть і зневага до України та її волі до самостійності. Це викликає в душі Людмили Коваленко глибоку кризу, яка кінчається тим що вона їде працювати до власного відділу земельних справ УНР, і остаточно лишається по українському боці на все. З четьманським переворотом, коли міністром земельних справ у Києві був москаль Колокольцев працівники відділів на місцях оголошують страйк. Вона тоді була у страйковому комітеті аж багато пізніше бачить вона що один з активних організаторів страйку, Олександр Бондаренко, є большевик, одружений з москвою, і що він діяв не з національних мотивів, а з доручення большевиків, щоб внести більше заколоту.

У 1918 р. зустрічається зо своїм майбутнім чоловіком (що працював теж у відділі). Кінчається ця зустріч шлюбом в 1919 р. Коли “білі” опанували Україну, молоді їдуть до батьків у відвідину, але большевики женуть білих так скоро що молодим прийшлося там залишитись до страшного голоду 1921 року. Тоді втікають з вигорілих степів Катеринославщини на Полтавщину, де посухи не було. З Полтавщини в перший рік НЕП-у перебираються до Харкова, де й живуть: чоловік до 1935, а вона до 1943 р.

Потроху пише (песа “Ксантіппа”, яка побачила світ аж в 1946 р. в Авгсбургу), працює над перекладами, щоб підтримати родину.

В 1929 р. чоловіка арештують у звязку з процесом СВУ (Спілка Визволення України), але через рік їх звільняють. Проте, йому нема змоги служити в якійсь советській установі. Щойно вияснялося, що він “тойсам”, його звільняли “за скороченням штатів”

У 1935 р. він їде шукати щастя за межами України, і помірає там в 1938 р. Зоставшись сама, Людмила Коваленко дальше працює на заробіток і зовсім кидає думку про літературну діяльність. Проте, не витримує й пише для дітей повість із життя юнаків-індусів, яку загублено у краківському

видавництві що хотіло її видати під назвою “Побратим”

Війна застає її в її рідному місті. З приходом большевиків вона починає працювати в Українським Червонім Хресті у відділі допомоги полоненим, яких німці нелюдськими способами зводили зо світу. Праця колосальна. Одних розшуканих було понад 50 тисяч, а тих що подавали на розшук, до кількох сот тисяч.

Від УЧХ їде з Харитею Кононенко в делегації до західних українських земель (тодішнє Генерал-Губернаторство), де вперше зустрічається з представниками інтелігенції західних земель. Відвідує головнокомандуючого німецьких сил на Україні, ген. Кітцінгера, у якого добивається дозволу й обіцянки, що всі українці, які працюють в сільському господарстві, в тому числі агрономи, ветеринарі, меліоратори, а само собою і перш усього селяни, будуть звільнені з німецького полону. Але вже в Любліні де дістались до квартири тамошнього командувача полонених, довідалися, що з квартири Гітлера прийшов приказ відмінити наказ. Кітцінгера й нікого з полону не випускати. Не встигли ще пережити того удару, поїхали до Львова радигись, через кого ще можна щось зробити як прийшли вістки що УЧХ на Україні закриті а керівників арештовано. Верталися з небіжкою Харитею Кононенко у тій повній вірі, що й їх зараз арештують, але не могли покинути установи, де вклали так багато праці.

В 1943 Людмила Коваленко виїздить спочатку зо свого міста, а потім і за межі Великої України. Починаються роки вигнання.

Час вигнання не щадить цієї добрій, шляхотній людині важких ударів. Найважчим з усього була втрата одинокї коханої доньки, студентки університету, вже початкуючої, талановитої письменниці, що згинула трагічною смертю під колесами авта. Та не зважаючи на цей удар, сильна духом й загартована твердим життям Коваленко не піддається горю. Вона душею віддається громадській і літературній праці. Як член головної управи Об'єднання Українських Жінок на Еміграції і редактор його журналу “Громадянка”, приймає у своїй малій, холодній кімнатці безконечний ряд інтересантів. Крім того, вона є головою Об'єднання Працівників Дитячої Літератури. Це все дає стільки важкої праці, що приходиться дивуватись, де у цієї милої привітної жінки знайдеться ще час на читання, писання, творення. В неї ж крім драми, що їде тепер на сцені, підготовлена й друга песа “Ге-

роїня помирає в першій акті”. В неї закінчений великий роман “2245 рік”.

Крім цього, вона пише не тільки для “Громадянки”, але й до інших журналів. Її сатиричні гротески, під псевдонімом містять різні видавництва. Коли вона це творить? Це вже тайна її великої енергії й любови до мистецтва, любови до батьківщини. Багато може той, хто хоче й вірить у свої сили, у свою справу.

Олена Кисілевська.

ДОПИСИ

ВЕЛИКЕ ЩИРЕ СПАСИБІГ

На цім місці складаю щиро-сердечну подяку моїм дорогим приятелькам і співробітницям, членкам товариства Дочки України, 42 відділу СУА за такий прекрасний дарунок яким вони мене обдарили підчас ювілею товариства, в неділю, 11 квітня.

Для мене справді була тоді велика несподіванка, якої я і до смерті не забуду. У той час я навіть не могла Вам усім подякувати з великого зворушення. За те, всіх Вас щиро пере-прошую й прошу прийняти вислів щирої подяки.

Цей гарний дарунок (годинник) буде мені додавати охоти до дальшої праці, разом з Вами на народній ниві для добра й слави українського поневоленого народу.

Велика дяка ось цим моїм дорогим приятелькам і співробітницям: паням Олені Лотоцькій, Павлині Панамаренко, Марії Дем'яник, Олені Журибіда, Розалії Смужинській, Еві Вовчак, Софії Панасовській, Марії Тригорець, Татіянні Маркар, Пелагії Романюк, П. Малиновській, Анні Мишишин, Анні Сивуляк, Катерині Ярош, Софії Миць, Параскевії Панасовській, Марії Насевич, Євгенії Задорожній, Катер. Шманда, Анні Паславській, Олені Ковнацькій, Розалії Николаїв, Олені Марків, Евдокії Олійник, Анні Бутрин, К. Мороз, Ант. Гаврилко, К. Гендей, К. Розенбавм, Велике, щире Вам усім Спасибіг.

Анна Бойко.

З нагоди 15-літнього ювілею 42 відділу СУА Дочки України, голова, п. Анна Бойко, жертвувала на Пресовий Фонд Нашого Життя 5 дол.

Анатоль Г.

ВІРА

(З правдивого життя в совітській Україні)

Дві коси, два золоті перевесла лежать на її грудях, кучеряве пасмо спадає на чоло, а в западинах, як сірі пташенята — глибокі розумні очі.

В її метричній довідці записано: Рік народження 1922, ім'я й прізвище Невіра Шкурат.

Сімнадцять років тому, в міському клубі відбувались урочисті "звіздини". Батько й мати з немовлям на руках сиділи за столом президії, голова по черзі давав присутнім слово.

Першим промовляв ватажок партії. Він згадав про релігійний забобон хрещення, про те що священник наражає дитину на небезпеку захворіти, кладучи в купіль з неміряною температурою води.

Хтось із залі запитав: Чи не застудився, бува, ватажок під час хрещення й як він ці пережив?

Запитання викликало веселий рух, бо промовцеві аж ніяк не можна було поскаржитись на своє здоров'я. Проте, голова знову спрямував хід зборів на поважну стежку й порядок далі не порушувався.

Вкінці підвівся батько й запевнив присутніх, що він виховає дитину в новому дусі, вільному від релігійного туману, і на доказ того іменує доньку Невірою.

Батька нагородили оплесками, відзначили високу політичну свідомість подружжя Шкуратів, видали цінні подарунки.

Бігли роки. Дівчинка росла здоровою й розумною, добре вчилася, але від тринадцяти років несподівано проявила характер.

Вона сказала батькам:

— У моїй метриці помилка. Такого імені нема. Мене звуть Віра.

Батько спробував наставити на розум доньку та дістав відсіч:

— Я ж тобі, тату, не кажу, щоб ти з Івана обернувся на Неівана...

У кого воно вдалося? Аж дивно. Здається, ніхто їй такого не розповідав, а вона питає в матері:

— Мамо, Христос заповів любити свого ближнього, а чому у нас не люблять ближніх.

Або:

— Чому на Україні говорять російською мовою? Адже у нас є своя...

Віра багато читала. Вона просто трусила за книжками.

Шукала у них відповіді на свою дитячу цікавість. Вона принесла книжки дуже давні, пошковлі від часу й ніколи не лишала їх на очах у батьків, хоронила десь у своїй кімнаті, у скринці під замком, користуючись принципом "невтручання" дорослих у її справи.

У день, коли їй сповнилось чотирнадцять років, вона зайшла до старого священника, що жив на спокої, в далекій міській околиці, і попросила:

— Охрестіть мене, батюшко.

Священик здивувався.

— А чия ти, дитино?

Віра назвала своє прізвище.

— Ти донька судді?

— Так...

— А чи знають батьки про твоє бажання?

— Ні. Їм це знати не потрібно.

Священик спочатку вагався, боючись провокації, але дівчина так гаряче просила, заповнюючи в цілковитій таємниці, що відмовити було неможливо. Отже, в чотирнадцять років закріпили за нею християнське ім'я.

І знову йшов час. Падали у безвість краплини днів. Сукалася нитка життя, рвучись на вузлах, що зветься смертю. Ой, скільки тієї смерті пройшло містами гомінкими, селами тихими. Не від хворіб, не від старості, а від злого людського хотіння.

— Чому ти сумна, дитино? — питалась мати у Віри. — Слова від тебе не почуєш. Чи не виситає їсти та пити? Чи нема в тебе доброго вбрання? Чому ти така?

Віра хитала головою.

— Не скажу, мамо. Не можу я цього сказати, краще й не питай.

Радилась мати з батьком.

— Хто зна! Дівчині сімнадцять років, може б пора заміж? Та батько сміявся.

— Вигадуєш! Вона ж весь час над книжками, любить науку. І щоб я єдину доньку випхав за якогось йолопа, лишив без освіти? Ось незабаром поїде у столицю, вступить в інститут, то й хмара з неї зійде.

Віра виїздила в осінь, коли вже почали жовтіти клени й туман став довше затримуватись над річковим плесом. Чи шкода було їй тих милих краєвидів, вулиць ходжених-переходжених, зрештою добрих до неї батьків?

Мовчала Віра. І прощальний

погляд і поцілунок її були холодні, тільки якось нервовіше тріпнула золотими косами.

— Пиши, доню! (це мати) — Пиши частіш. Чуєш?

— Добре.

І поїхала з візником на стацію, не озирнувшись.

Того вечора батько пізно прийшов із суду.

— А ти знаєш, — сказав дружині, — трапилась неприємність. Я брав додому справу Логвиненка тай загубив речовий доказ, його лист до товариша, де він ляв владу. Намітив передати слідчому в особливих справах, а довелось відступити на поруки, та й справу мабуть припиню, бо нема підстав.

Дружина промовчала.

— Старіюсь, певне, — продовжував чоловік по павзі. — Це не перший випадок, я тільки не казав. І завжди гублю щось важливе, на чому побудовано справу. Колиб дізнались, вигнали б мене.

— А ти не хвилюйся — заспокоїла дружина. — Обійдеться!

І в той же час виринув зпід намулу забуття один випадок. Колись вона несподівано зайшла в кімнату дочки й побачила, як та щось палила на свічці. Це було рік тому. Мати, правда, нічого не спитала, але Віра почервоніла, як буряк.

Так. Тепер зрозуміло. Хоч мати ніколи нізачо не скаже чоловікові. Чудний він. І живуть разом уже давно і дітей від нього мала (двоє вмерли) і постарілись обое, а от досі не збагне. Лагідний і суворий. Не кричить, не лається, не пе навіть, а від закону не відступить, від того свого судового закону. Справедливий. Жадного разу не взяв хабаря, хоч і часто пропонували. Злостився. Гнав у шию. А всеж таки багато через нього пролилося сліз і крові. Іменем закону. Підписав вирок і забув уже. Сміється, бавиться з дитиною. А там, у заготованому камяному мішку тяжко мучиться людина, що мусить викреслити з життя п'ять, десять, п'ятнадцять років, абож і все життя за коротку мить. Іменем закону...

Пробувала мати почати колись таку розмову:

— Іване, тобі не здається, що не все гаразд у нас. Люди настрашені, як ніколи, мовчать, тяжко добувають собі шматок хліба. Чи так було раніше, Іване?

Глянув, усміхнувся вибачливо, як до малої, або до темної, відповів:

— Нове життя будемо. Діти краще побачать, а ми якось...

Усе йде так як мусить.

Більше не говорила про це, тільки про хатні справи. Вірить бо не зневірюється, тверде має серце. Дитину свою, проте, любив дуже. Майже ніколи без гостинця не приходив, і замість Невірки, Вірою називав після її категоричної заяви.

Поїхала Віра і нервується сьогодні батько. Бач, про пролажу розказує, чого ще ніколи не було. Пообіцяв колись: Сина у мене нема, то я ж її в люди виведу, високим політичним діячем зроблю. І сидів з нею вечорами, вкладав премудрість у юну голову, навчав своїм ідеям.

І правда, доброю піонеркою й доброю комсомолкою була Віра Шкурат. Точна, працьовита, невтомна. І у школі, і в клубі і на село з охотою виїздила для якоїсь культурної допомоги. Пропонували їй стати секретарем, тобто керівником комсомолу міста (в сімнадцять років!) та відмовилась.

— Ні, ні, яке там секретарство, мені ще вчитися треба.

Поїхала. Як порожньо стало у просторій господі судді. Ох, як порожньо!

І сьогодні суддя, ніяково усміхаючись, попросив дружину піти у крамницю (бо самому незручно) й купити горілки.

— Чи занедужав?

— Та холодить щось. Пиди, будь ласка.

Випив дві чарки, скривився й випив третю, дивно порушуючи свою традицію. А потім пішов спати.

День чіплявся за день, як гачок. До вечора сидів Шкурат у суді, писав, виправдував, і засуджував, до вечора нудилась безробіттям мати, бо яка в тому місті праця, крім базару та кухні. Колись у селі було не так. Там дня давай та давай. Сумує мати. Нема втіхи, далеко десь дитина. І чекає мати щодня на дзвінок листоноші.

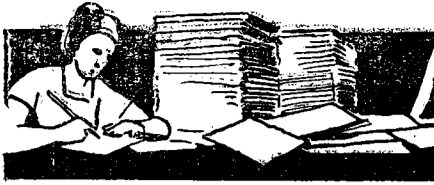
— Тільки газети? Листів нема?

Зате яка була радість, коли побачить синій конверт — улюблений колір Віри. Жде не дждеться чоловіка, бо сама такій погано розбірає писане. Зустрічає на вулиці і вже здалека розуміє суворий Шкурат у чому справа.

А листи були здебільша короткі, хоч і теплі. Віра повідомляла про свої успіхи у навчанні, про те що вона має добрих друзів, культурні розваги, просила не турбуватись за неї.

Подружжя Шкуратів оживало, наче молодшало після цих листів. Ходили в театр, або кудись до знайомих, і мовчазний суддя дивував дружну весели- (Продовження на сторони 8-ій)

ПРИ ГРОМАДСЬКІЙ РОБОТІ

АКРОН, ОГАЙО

З діяльності 7 відділу СУА

Дня 29 лютого 7 відділ СУА в Акрон, Огайо, уладив вечерю в церковній салі. Несподівано прибуло більше людей як ми сподівалися, так що треба було два рази заставляти столи.

Ми членкині 7 відділу СУА, хочемо зложити подяку всім гостям які виявляють до нас пошану й довіря, і на кожний поклик по змозі наші почини підпирають.

Пані Марія Пулк, председателька, була господинею вечері. Вона згадала за працю яку веде наш відділ. Також просила других українок щоб вписались до нашого відділу СУА.

Промовляли о. Володимир Феделеш, Теодор Баран і Василь Пулк.

Прибутку було 114 дол. З цього призначено на скитальців 50 дол.

Посилаємо до Централі річну вкладку 20 дол. за 1948, 10 дол. на Пресовий Фонд Нашого Життя, 10 дол. на Конвенційний Фонд, 5 дол. на Організаційний Фонд.

Нашим членкам складаємо щирю подяку за їхню щирю працю, а також нашим дівчатам що помагали нам доносити до столів.

Анастасія Зепко, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Відділ 3 СУА

Пані Анна Йосик, заступниця голови Т-ва Жіноча Поміч, відділ 3 СУА в Нью Йорку, уладила в своїм домі забаву "бінго" для членок цього товариства, дня 4 квітня. Після приємної товариської забави приявні зложили 30.50 дол. на видання творів Лесі Українки в англійській мові, які переслано до Централі СУА.

Дня 10 квітня після зборів 3 відділу СУА його касієрка п. Харамбура уладила прийняття для членок, з нагоди 30-ліття її подружжя, де членки зложили 22 дол. на цілоденну школу при церкві св. Юра, в Нью Йорку.

Паням: А. Йосик і Харамбури й членкам за жертви щира подяка.

Марія Марусевич, голова.

ДЖАМЕЙКА, Л. АИ., Н. Й.

Діяльність 18 відділу СУА

Річні збори 18 відділу СУА відбулися 11 січня. Одрігла збори председателька Марія Ганка. Секретарка К. Воробець

прочитала протокол, а касієрка М. Отаманюк здала свій касовий звіт.

За рік відбулося 10 зборів і 8 забав у бінго. Вислано до Централі: Вкладка, Пресовий Фонд, Організаційний Фонд. Також вислано пакунок для скитальців, 60 фунтів, коштував 17.38 дол.

Далі приступлено до вибору нового уряду. Членкині однодушно ухвалили щоб зостався старий уряд, а саме: М. Ганка, предс.; А. Воробець, застп.; К. Воробець, секр.; М. Самборська заст.; М. Отаманюк, касієрка; Р. Савка, заст. Контрольна комісія: С. Кузів, і А. Паланичка. Тростіси: М. Отаманюк, К. Воробець, А. Сташко.

Председателька подякувала членкиням за довіря урядові і за співпрацю та просила надалі такої згоди як у 1947 році. Також попросила членок о коляду на що членкині усі згодились і зложили 27 дол., які вислано для скитальців через Допомоговий Комітет у Філадельфії.

К. Воробець секр.

ГЕМТРАМЕК, МИШИГЕН

Збірка на Пресовий Фонд "Нашо Життя" на вечерку 26 відділу СУА

У нашім відділі 26 СУА щороку уладжуємо вечерок для уряду, отже й цього року уладжено такий вечерок для подяки старому урядові, в день 20 березня. На вечерок прийшло поважне число членок, а також і кілька гостей.

Вечерок одкрила голова відділу, п. Прокопович, вітаючи членок і гостей в імені 26 відділу, а потім передало даліше періпровадження вечерка пані Ганиш котра вивязалася дуже справно, покликуючи по черзі всіх членок і гостей до слова, а додаючи своїх кілька слів.

Членки висловили подяку для уряду який працював цілий рік.

До ряду наших гостей мусимо залучити дві наші союзники з другої сторони міста, а це голова філії п. Козаченко яка ніколи не минає ніякого підприємства у нашім відділі і все до нас загостить, а також касієрка Філії п-ні Стисловська. Ми всі членки були дуже раді бачити їх на нашім вечерку, й за це їм сердечне спасибіг.

При каві та тісточках своєї роботи, яких членки напекли, перейшов скоро вечер і всі членки розійшлись домів задоволені.

На таких вечерках ми завжди складаємо свої дари на Пре-

совий Фонд "Нашого Життя", отже й цього року зложено 24 дол. Витрат було 2 дол. а 22 дол. посилаємо на "Наше Життя"

Зложили свої датки: п. Гуменчук і п. Войтишин по 2 дол По 1 дол.: М. Прокопович, Ю. Кульчицька, О. Бабій, С. Чарнецька, М. Жмито, В. Добуш, А. Герула, М. Ткачук, М. Шандак, М. Васько, Е. Козаченко, п. Стисловська, К. Кобаса, А. Ганиш, А. Стецько, п. Худик, К. Бук. Дрібними 3 дол. Разом 24 дол.

К. Кобаса,
секретарка 26 від. СУА

ДЕТРОЙТ, МИШИГЕН

Молодечий відділ 58 СУА вшанує память українських героїнь

Відділ 58 СУА імені Олени Теліги в Детройті уладжує велику жалібну академію 13 червня в Народнім Домі. Академія в память трох українських героїнь, а саме Людмили Старицької-Черняхівської, Олени Теліги та Хариті Кононенко.

Усі три визначні українські жінки. Харитя Кононенко організаторка жіноцтва, пластів, дитячих садків, Олена Теліга поетка-письменниця. Ці дві перідчасно віддали своє молоде життя за український народ і його ідею. Ворожа куля покляла кінець життю Кононенко в 42 році а Теліги в 35 році. Людмила Старицька-Черняхівська прожила довше, бо 73 роки, й оставила по собі велику спадщину своїх творів. Покійна співпрацювала з Софією Русовою про що нераз згадувала у своїх кореспонденціях. Доля була для неї мачухою, не щастило їй в житті. Вперше большевицька влада заарештувала одну її дочку Рою, котрої вона потім більше в житті не бачила, хоч робила всякі можливі заходи. Це теж підкопало здоровля її чоловіка, й він перед чаєм зійшов в могилу. Довго ще кидалася Старицька до різних властей щоб бодай сказали, де її дитина та все дарма.

В 1941 році заарештовано її із сестрою Оленою Стащенко та другими свідомими українцями. Усіх всаджено в тюрму в Києві. Коли большевики уступали перед німцями, не хотіли зоставити в'язнів живими й усіх облили газоліною та живцем спалили. Такою страшною смертю згинула Старицька-Черняхівська, але память про неї жива. В її особі стратив наш народ велику громадянку. Була вона сестрінкою покійного славного українського ком-

позитора Миколи Лисенка. Харитя Кононенко була теж близько споріднена з нею.

Усі три мучениці оставили по собі великі памятки, особливо Старицька. Її працею будуть довго послугуватись українські покоління.

Память тих трох українських героїнь спомянули святочно всі сполучені жіночі організації в Канаді, а наші молоденькі союзники в Детройті постановили уладити жалібну академію в їх память, тим більше що їхній відділ носить назву одної з них, а саме Олени Теліги.

Громада Детройт і околиці повинні в цім святі взяти громадну участь, а це буде доказом що вміємо шанувати память тих котрі зложили на жертвеннику України найбільшу жертву — своє життя.

Також оцінимо працю молоденьких наших союзнок котрі щойно починають працювати на громадським полі, а це свято буде першим великим обходом від часу заснування їхнього відділу, рік тому. Честь цим нашим молоденьким дітям родженим на американській землі. Вміють оцінити працю наших мучениць. Це доказ що наш народ сильний і не зигнеться перед жадним ворогом.

Святочний реферат скаже п-ні Наталія Дорошенко, дружина проф. Дм. Дорошенка. Обое прибули недавно до Канади зо скитальщини. Сама пані Дорошенко славна артистка декляматорка, бувша студентка Старицької. Певно що вона скаже гарний реферат, бо нераз чули ми про її славні виступи на сцені.

Друге свято в нашій громаді буде з рамені Філії СУА. Це лекція присвячена памяті славного жіноцтва України Княжої Доби. Лекція відбудеться у второк 4 травня в 7:30 веч. в Народнім Домі. Лекцію дасть пані Марія Слівінська, котра приїхала з ріднею зо скитальщини до своєї шкільної товаришки, добре нам цім знаної п. Марусі Бек. Сама пані Слівінська є жінка з високою освітою і добра пянїстка. Радо вітаємо паню Слівінську в нашій громаді, й віримо що нераз прийдеться нам працювати з нею.

З уваги що лекція на тему визначного історичного жіноцтва України буде перша у нас, запрошуємо всю нашу громаду, як жінок так і чоловіків до численної участі, й згори дякуємо.

Марія Сена,
заст. гол. СУА.

при Громадській роботі

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Ювілей 42 відділу СУА

Пятнадцять-літній ювілей своєї діяльності обходило товариство Дочки України, 42 відділ СУА, в неділю 11 квітня, влаштуванням концерту й бенкету, на який прибули всі відділи СУА з Філадельфії й Честера, Па., та місцеве громадянство у великому числі. Треба завважати що у заповненій головній салі переважало жіноцтво, надаючи тим характер великого жіночого здвигу.

Ювілей започатковано відправою панахиди в церкві Катедральній за упокій померших 42 відділу, звідки членки й гості перейшли парами до салі Дему Горожан, та зараз же засіли до святочно прибраних столів. Почалась концертна частина програми ювілею, вступним словом п. Євгенія Задорожної, передсідательки ювілейного комітету. Зясовуючи коротко ціль свята, вона передала провід вечора в руки п. Павлини Панамаренко, довголітньої членки й уряднички 42 відділу, тепер першої заступниці голови Союзу Українок Америки, яка попросила Впр. о. дра. Василика провести молитву, а опісля всі приявні відспівали гимн СУА.

З черги почалась концертна програма, в якій взяли участь діти Сиротинця СС. Василянок, виведенням гагілок, танків і деклямацій, малі панночки Гарасимович і Хомин, деклямації, Тарасик Вочок спів, балетний танцюрист Михайло Лопушанський, і пані Катря Ярош, сольо-спів при акомпаняменті пані Амелії Бохей на фортеп'яні.

Підчас вечері, пані Панамаренко покликкала до слова теперішню голову 42 відділу п. Анну Бойко, яка передала історію праці товариства, так як вона її бачила, бо була його організаторкою і першою головою, та урядничкою весь час його існування. За її совісну ярацю вдячні членки подали дарунок, золотий годинник і китицю квітів. Того вечора подано теж дарунки і квіти ще двом першим урядничкам, п. П. Малиновській, секр., і п. П. Дурановській, касієрці.

Покликані до слова представниці відділів СУА і інших організацій сказали привітні, короткі, річеві промови й подавали ювілятові 42 відділові дарунки від своїх відділів і товариств. Привіти зложили пані: Олена Штогрин, голова 41 відділу СУА, Петрунеля Пецюх, голова і п. Робуш, касієрка, 2 відділу СУА в Честері, Е. Сло-

бодян, голова 48 відділу СУА, М. Мила, голова 46, відділу СУА, М. Горбова, голова 47 відділу СУА, п. Анна Сивуляк, голова Окружної Ради СУА, панна Оля Василенко, голова 52 відділу СУА, Стефанія Терлецька, голова 20 відділу СУА, Марія Горохівська, представниця 11 відділу Провидіння, пан Гарасим від 54 відділу УНС. Промовляли теж: о. др. Василик, майор М. Дармограй, голова Клубу Горожан, Василь Авраменко, п. Стефанів, від місцевого Конгресового Ком. Привіт від Обеднання Українських Жінок на Еміграції, в Німеччині, зложила п. Марія Хомин, представниця цієї організації на Америку й Канаду, яка піднесла теж великі заслуги Союзу Українок Америки в допомогівій акції для скитальців, а зокрема 42 відділу, який вислав для таборів пакунків за 556 дол., жертвуючи крім того 828 дол. готівкою на допомогу працю яку веде ЗУАДКомітет.

Святочну промову сказала Олена Лотоцька, голова СУА, в якій погратулювала й подякувала урядничкам і членкам за їх вельми успішну працю, та зясувала важність приналежності до СУА, завдання його в майбутнім, та підкреслила важність скликання Світового Конгресу Українських Жінок, який відбудеться 1 і 2 жовтня ц. р. у Філадельфії, та наші приготування до нього.

На головному столі пишався гарний високий торт, в якому затикано 15 свічок. Кожну із тих свічок світили уряднички 42 відділу що були на протязі 15 років, яких п. Панамаренко викликала по імені. Кожну із них обдаровано теж китицею квітів. Церемонія свічення свічок була новиною й дуже сподобалася приявним.

З черги покликано урядничок 20 відділу який недавно засновано з почину 42 відділу. Пані: С. Терлецька, голова, Катер. Коцюбайло, секр. і Юстина Нечипір, касієрка, підійшли до головного стола, а п. Лотоцька вручила їм грамоту-чартер і переказала гратуляції та побажання успіху. Прочитано теж привіт телеграму від 8 відділу СУА у Бронкс, Н. Й.

Подарунок для ювілята 42 відділу зложили по 10.00 дол.: Відділ 41 СУА, від. 2 СУА, від. 46 СУА, від. 48 СУА, Тов. Єдність, від. 163 УНС, від. 20 СУА, тов. Любов, від. 54 УНС, сестрицтво Пр. Д. М., 11 від. Провидіння; по 5 дол.: відділ 47 СУА, Василь Авраменко, Марія Курко, відділ 15 СУА Честер, Па., відділ 52 СУА, Окруж-

на Рада СУА у Філадельфії.

Ювілей був завершенням совісної патріотичної праці урядничок і членок Дочок України, 42 відділу СУА, і вельми успішний. Коли зважити що членська вкладка до відділу є всього 10 ц. місячно а товариство видало за час свого існування на народні цілли 6,661.39 дол., не враховуючи туди різних товариських та адміністраційних витрат, і все ще має тепер 1,819.06 дол. в касі, то можна зміркувати, як пильно треба було працювати щоб усе це придбати. Це тільки одна сторона, а друга це великий духовий зріст і духове майно яке придбали собі членки цього товариства, а якого обчислити ні зміряти не можна. Але видно його в кожній ділянці нашого організаційного життя. Зате відділ 42 в цілості як і кожна членка зосібна тішаться у Філадельфії великою повагою, а й загально відомий він як один із перших в організації СУА, і в житті американських українців.

Ювілейний комітет: Євгенія Задорожна, голова, Павлина Малиновська, секр. і Пелагія Романюк, касієрка, й теперішній уряд: Анна Бойко, голова, Марія Демяник, секр., Олена Журибіда, касієрка, складають цю дорогою найщирішу подяку Сестрам Василянкам за виступ дітей, всім учасникам програми концерту, представницям і представникам товариств і всім гостям, що прийшли до нас на 15-літній ювілей і цим звеличали наше свято, та додали заохоти до дальшої праці. За дарунки у грошах теж сердечно дякуємо.

Марія Демяник, секр.

БОФФАЛО, Н. Й.

З діяльності 49 відділу СУА — Приготування до 15-літнього ювілею

Кожного року вибираємо уряд і по виборі укладаємо плян праці на новий рік. Цього року, наші союзнянки одобрили старий уряд, тому що урядниці в 1947 році вивязались добре зо своїх обовязків.

На річних зборах говорено про різні справи, а головню за Старий Край, в яких страшних обставинах живе й томиться народ, а ми не можемо їм ніяк допомогти, бо совітська влада не допускає нічого.

Ми взяли під увагу наших скитальців і по довгих нарадах рішили піти щедрувати на поміч тим скитальцям що ще є в Німеччині і тим що вже приїхали до Америки й не мають

праці. Щедрівка вийшла добре. Наші боффаловські громадяни прийняли наших членок сердечно й давали кілька хто міг. Секретарка пані Снайчук розписала запрошення до наших організацій місцевих щоб і вони причинились до цієї щедрівки. Зголосились такі братства: св. Миколая, відділ 127 У.Н.С., Горожанський Клуб, Сестрицтво із Блек Рак, і молодь що є зорганізована в товаристві ветеранів із другої війни. Загальна сума є поверх п'ять соток яка буде вислана до ЗУАДКомітету у Філадельфії. Загальний список буде у "Свободі"

Наш Союз Українок у Боффало існує вже 15 літ, і ми союзнянки стараємося святкувати ювілей нашого відділу що відбудеться 23 травня. Приготування вже йде, і ми докладємо всіх сил щоб ювілей пройшов як найкраще. Віримо що наша громада нас підпре, і сподіваємося нашої голови пані Олени Лотоцької котра має прибути до нас щоб з нами спільно святкувати та ознайомитися з нашою працею на місці, як ми працювали тих 15 років, які труднощі ми переживали, але ми все вірили у краще завтра.

Анна Качор.

Вшанування двох членок у відділі 37 СУА

Дня 8 квітня по місячних зборах в домі п. Ю. М. Шустакевич вшановано відповідними дарунками наші дві пані, а саме: Марію Пелех, довголітню членку СУА і кількालітню голову нашого відділу, і Марію Градовську, кількालітню урядничку (писарка або касієрка). Вдячні членки за пильну працю тих двох пань, дарували їм по одному горнятку з підставкою на каву або чай з дорогої порцеляни, що їх закуплено в Канаді. Горнятка справді чудові (це добірний смак пані Демрей). В Детройті є поширений звичай між жіноцтвом а зокрема між членками СУА мати якнайбільшу колекцію різних дорогих горняток, і такі вживається тільки на прийнятті особливих гостей. Майже кожна членка в нашому відділі є власницею меншої або більшої такої колекції, й тому обі — Пелехова і Градовська були приємно вражені такими дарунками.

**Тов. ім. Лесі Українки,
відд. 37 СУА**

Передплачуйте "Наше Життя"

ШИРІТЬ „НАШЕ ЖИТТЯ”!

ПРИ ГРОМАДСЬКІЙ РОБОТІ

ДЕТРОЙТ, МИШИГЕН

Праця товариства імені Лесі Українки, від. 37 СУА

Праця СУА в Детройті роздроблена на кілька місцевих відділів і кожен з них окрім членства має своїх симпатиків та прихильників, які на запрошення все відгукнуться своєю участю. Тільки в деяких випадках відділи лучаться під проводом Філії СУА і дають якусь більшу імпрезу, яка тоді потягає загал і дає відповідні успіхи. Декотрі наші відділи членством великі, інші менші. До тих менших числом належить наш відділ. Праця в нашій відділі все обмежувалась до малих підприємств, але й ті давали відповідну користь моральну й матеріальну. За одинацять років від оснування нашого відділу було тільки дві вельми вдачі імпрези, коли наш відділ до спілки із Золотим Хрестом десять років тому влаштував славне свято в честь Лесі Українки й свято Ольги Басараб цього року на початку лютого.

По скінченні останньої війни, українські організації кинулись помагати скитальцям, і жіночі організації вели перед у збірці одяжі, харчів та гроша. Опаковували, обв'язували аж пальці тріскали від "шпагату" Двигали це на пошту, вистоювали годинами на чергу, щоб дістатись до поштового віконця. Усі ці труднощі скоро забувались, коли наспіли листи від скитальців, від малих діток з гарячою подякою за пакунки. Ці листи давали членкам нове посилення й охоту до пакування нових пакунків.

Наш відділ теж, відчуваючи це народне горе, старався висилати поміч до Європи. На таку ціль улаштував забави, просвітні лекції тощо, й таким чином збирав фонди. І так на річному засіданні зроблено звіт з нашої праці і членки просять щоб цей звіт дати до Нашого Життя, як це звичайно робиться кожного року.

За останній рік в нас відбулось п'ять імпрез, а саме: дві просвітні лекції в честь Лесі Українки, одна лекція на тему "Життя на скитальщині", одна забава "бінго", і Святий Вечір. З цих невеличких імпрез загального приходу було 300 доларів, з чого жертвовано на різні народні цілі до Європи і тут в Америці: Скитальцям вислано 13 пакунків з поживою, (3 паки по 60 ф. і 10 пачок по 22 ф.) разом 427 ф. поживи. 3 одяжем вислано 5 посилок (2

паки по 69 ф. і 3 пачки по 22 ф.). Разом одяжі вислано на 204 ф. Також окремо одну пачку "Карє" На всі наші посилки наш відділ достав листи від скитальців з подякою, крім тих, що були по 69 ф. На ці ми не маємо досі жадної посвідки. На добродійні цілі тут в Америці наш відділ жертвував так:

На видавництво Нашого Життя 25 дол., на твори Лесі Українки в англійській мові 70 дол., на Сиротинець у Філадельфії 25 дол., на Український Сиротинець в Канаді 5 дол., Український Допомоговий Комітет в Детройті 10 дол., Філія Українського Конгресового Комітету 10 дол., Американський Червоний Хрест 10 дол., на першу поміч новоприбулим з Європи двом українкам 32 дол., ювілейний дар двом сестриним товариства 20 дол. До цього треба теж згадати, що всі наші зобов'язання в Централі СУА також вирівняні.

Поза працю у своєму відділі наші членки обов'язково брали активну участь в загально громадських підприємствах разом з другими відділами під проводом Філії СУА, як: у міжнародній виставці українських зразків в Інтернешенал Інституті і в приготуванні українських страв для американських численних учасників виставки, причім наші членки доставили відповідну кількість вишивок своєї роботи на цю виставку. Також наш відділ брав активну участь у "Тревелер Шов", чергуючись доглядом при виставці українських предметів. Свою асистенцію дав наш відділ теж дівочому хорові А-Капелля при влаштуванні Дня Матері, розпродажу тикетів і домовим печенням до столів вчасі прийняття.

Слід згадати про приємні вечорі вишивок, де членки звичайно похилені над іглою, дуже старанно по десять або більше разів числять хрестики, щоб не помилитись — вишивають а потім поряють. Само собою, кожна з них вдома сама більше вишиє, але ці вечорі робиться більше для приємності товариської, а це теж треба в організації плекати.

Річне зібрання нашого відділу відбулося в домі п. Градовської, де також запрошено п. М. Сену, заступницю голови Централі, яка дала нам також звіт з діяльності Централі. Тоді вибрано новий уряд нашого відділу у такому складі: Доня С. Демрей, голова; Юлія М. Шустакевич, писарка, і вдруге вибрано касіркою А-

лександрю Небоженко.

Уступаючому урядові за два роки урядування членство стало повне вотум довіри і так закінчено річне зібрання, що відбулося 29 січня. Новому урядові бажаємо успіхів.

М. Пелєх, бувша голова
М. Градовська, б. писарка
А. Небоженко, касірка.

ВІРА

(Продовження зі Сторони 5-ої)

ми дотепами.

— Буде з Віри толк, буде! — казав він уже в дома. — Розумна, вперта, свого досягне.

Та одного дня, щось через пів року після відїзду дочки, повернувся батько зо суду за годину, як пішов, повернувся стурбований і — до дружини:

— Іду у столицю. Приготуй щось на дорогу.

Дружина злякалася.

— Чому так нагло? Може щось із Вірою? Чи здорова?

— Ні, ні, це у службових справах.

Не розпитувала жінка, бо не втручалась ніколи у ті справи.

— Швидко повернешся?

— Та швидко. Днів за три.

І поїхав. Не на три дні, а на тиждень. Уже і з установи приходили питати, чи не писав, бува.

Повернувся вночі, вступив до кімнати не роздягаючись, сів на стілець і заплакав.

— Ой, Іване, каже, не муч! — скрикнула дружина. — Нема Віри? Так?

— Нема! — прошепотів Шкурат.

Билась у сльозах мати, билась з годину, нікому було її заспокоїти, бо наче зацікавився перед собою, байдуже дивився перед со-

Phone: POPlar 5190

EMIL KULCHUSKY

NOTARY PUBLIC

REAL ESTATE INSURANCE

2231 Fairmount Ave.

PHILADELPHIA 30, PA.

МИХАЙЛО Ф. НАСЕВИЧ

Перший Український
ПОГРЕБНИК
на Філадельфію й околицю

MICHAEL F. NASEVICH

N.E. Cor. Franklin & Brown
PHILADELPHIA, PA.

Tel. MARKET 1320

Обслуга в день і ночі

бою, не в силі перемогти власного болю.

Нема Віри. Лишився тільки у батька в теці протокол слідчого, й там було написано ось що:

Віра Шкурат, вісімнадцяти років, належала до організації українців-державників, що складалась переважно із студентської молоді. Розповсюджувала нелегальні листівки із закликом боротися проти "чужої" влади, як боролись колись предки. Вгорі листівок було гасло: За віру, за Батьківщину! Листівки знаходили на багатьох заводах, а також по селах, у колгоспників. Підчас арешту, з боку членів організації був виявлений збройний спротив: тяжко поранено двох працівників органу безпеки.

Віра Шкурат позбавила себе життя, вистрибнувши з вікна четвертого поверху.

ЦВІТИ

на весілля, похорони й інші
оказії

замовляйте тільки в українського квіт'яра

Еміліян М. Матковський
ДОСТАВЛЯЄ ВСЮДИ В МІСТІ
ФІЛАДЕЛФІЇ

EMIL M. MATKOSKI

2904 W. Poplar Street

Philadelphia 30, Pa.

Phone: FR 7-5582

ІВАН ГАСИН

НАЙСТАРШИЙ
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
у Філадельфії

В потрібі удавайтеся до нас, а дістанете
чесну і ширю обслугу. Ціна після
Вашого бажання

КАПЛИЦЯ БЕЗПЛАТНА

PHONES: ST 4-1418 — ST 4-1234

HASYN FUNERAL HOME

2241 North Broad Street
Philadelphia 32, Pa.